

vlinders

Bedrijfsvoorbeeld

Bij de opmaak van het actieplan dat Lanaken opmaakte in functie van hun geadopteerde soort 'het klaverblauwtje', werd Sappi betrokken. Terreinbezoeken leidden tot advies over het maaibeheer van terreinen en bermen.

Wat?

Dagvlinders vormen een populaire insectengroep. Helaas gaat het niet zo goed met de vlinders. Zelfs de veel voorkomende soorten gaan sterk achteruit. Het is dan ook van belang dat, waar mogelijk, inspanningen worden gedaan om vlinders te behouden.

Vlinders hebben uiteenlopende behoeften. Een vlinder zelf heeft voedsel nodig: nectar die hij bloemen haalt. Bloemenborders omvormen tot heuse nectarkroegen is dan ook een eerste actiepoint. Een een saai, uitgestrekt gazon kan een mooie bloemenweide worden. Op die manier kunnen vlinders die op hun reis van het ene natuurgebied naar het andere jouw bedrijfsterrein kruisen, even bijtanken.

Daarnaast willen vlinders zich, als het even kan, ook voortplanten. De rupsen zijn planteneters en elke vlindersoort heeft zijn eigen voorkeur. De dagpauwoog en het landkaartje verkiezen de grote brandnetel, terwijl de rupsen van het oranjetipje liefst pinksterbloemen eten. Zeker op grotere bedrijfsterreinen kunnen verloren hoekjes ruimte bieden aan de zogenaamde waardplanten voor rupsen.

Een nectarkroeg

Klassieke borders hebben vaak weinig te bieden voor vlinders. Bodembedekkers zijn doorgaans geen uitbundige bloeiërs en 'dubbele' bloemen zijn ook geen nectarbronnen. Door te kiezen voor de 'juiste' planten creëer je een voor vlinders feestelijk buffet. Daarbij is het mogelijk het esthetische aan het functionele te koppelen: kies voor planten met kleuren die bij elkaar passen, die in verschillende perioden van het jaar bloeien (lente- versus zomerbloeiërs) en die voldoende nectar produceren.

Een gazon als groen biljartlaken wordt door vlinders als oninteressant beschouwd. Bedrijven met voldoende ruimte kunnen er dan ook voor opteren grote gazons ten minste gedeeltelijk om te vormen in een bloemenweide.

Een bloemenweide voor vlinders bestaat uit meerjarige bloemen, zoals echt knoopkruid, rode klaver, grote kaardebol, slangenkruid, wilde margriet, gewone brunel, veldsalie, goudsbloem, luzerne en witte honingklaver. In dit soort grasland vinden vlinders zowel voedsel voor henzelf als geschikte planten om eitjes op af te zetten. In de buurt van de waardplanten verpoppen de rupsen. Daarom is het aangewezen om een gedeelte (15 tot 20%) van de bloemenweide (bijv. een randzone) niet te maaien zodat de rupsen of poppen ook in najaar en winter beschutting kunnen vinden. Ook andere dieren, zoals sprinkhanen, profiteren mee van deze maatregel.

Tenslotte stellen vlinders ook een diverse vegetatiestructuur op prijs. Hiermee bedoelen we bijv. geleidelijke overgangen tussen grasperk en haag (van lage naar hoge planten) en variatie tussen lage en hoge planten in bloemenweiden.

Natuurpunt organiseert elk jaar de **telactie Vlinder mee**. In het eerste weekend van augustus worden dan in duizenden Vlaamse tuinen vlinders geteld. Niets belet jouw bedrijf hieraan deel te nemen. Meer informatie op www.vlindermee.be

Praktisch

Borders

Voor bloemenlijsten bestaan lange lijsten vlinderplanten. Kies niet willekeurig maar kijk naar de bodemgesteldheid van jouw terrein en selecteer de planten daarnaar. Deze tabel geeft de top tien van nectarplanten weer:

Soort	Bloeiperiode	Kleur	Hoogte	Opmerking	
Vlinderstruik (Buddleja davidii)	Juli-oktober	Wit, roze & paars	1,5-2,5m	Droog	
Ijzerhard (Verbena bonariensis)	Juni-oktober	Purper	1.2-1.5m	Vochtig; zon	
Beemd kroon (Knautia arvensis)	Juni-oktober	Lila	0.3-0.8m	Droog, halfschaduw	
Hemelsleutel (Sedum spectabile)	Augustus-oktober	Roze	0.3-0.4m	Droog	
Herfstaster (Aster novi-belgii)	Augustus-oktober	Wit	0.8-1.2m	Vochtig; zon	

<p>Koninginnekruid (<i>Eupatorium cannabinum</i>)</p>	<p>Juli-september</p>	<p>Roze</p>	<p>0.9-1.5m</p>	<p>Vochtig</p>	
<p>Lavendel (<i>Lavandula 'Munstead'</i>)</p>	<p>Juni-juli</p>	<p>Blauwpaars</p>	<p>Ca. 0.5m</p>	<p>Zon</p>	
<p>Vaste muurbloem (<i>Erysimum 'Bowles Mauve'</i>)</p>	<p>Maart-oktober</p>	<p>Lila</p>	<p>Ca. 0.3m</p>	<p>Droog</p>	
<p>Damastbloem (<i>Hesperis matronalis</i>)</p>	<p>Mei-juli</p>	<p>Lila, wit</p>	<p>0.5-1.0m</p>		

Enkelbloemige afrikaantjes (Tagetes sp.)	Mei-oktober	Geel & oranje	0,2-0,7m	
Lemon Queen (Helianthus)	Eind juli-september	Geel	tot 2m	

Zaaien & maaien

Wie een bloemenweide wil inzaaien, moet eerst de plek zaaiklaar maken. Daarvoor bestaan verschillende manieren. Je kan bijv. het perceel frezen en ongewenste planten in de grond frezen. Dit gaat vrij snel en kan voor grote oppervlakten een goede methode zijn. De ongewenste planten kunnen echter wel snel terug in de bloemenweide voorkomen. Een andere manier is het afsnijden van de vegetatie. Hierbij wordt er gebruik gemaakt van een machine die de bestaande vegetatielaag ondergronds afsnijdt. Deze laag wordt verwijderd en men bekomt een zuiver zaaibed. Hierin kan men de bloemenweide inzaaien en de kiemplanten hebben nauwelijks last van concurrentie. Een graszodensnijder is te huur in de meeste verhuurcentra.

Bloemenweides geven de beste resultaten op bodems die niet of nauwelijks bemest zijn. Het inzaaien van bloemenweides doe je best eind maart/begin april, als het niet meer vriest. Het mengsel dun inzaaien is aan te raden (meng het zaad met wat droog wit zand, dat vergemakkelijkt het dun inzaaien). Na het zaaien de zaaadjes lichtjes inharken en daarna de grond aanrollen of aandrukken.

Het maaien van een bloemenweide gebeurt het best met een bosmaaier, één tot tweemaal per jaar. Laat het maaisel een paar dagen liggen, zodat de zaaadjes eruit kunnen vallen. Maaisel moet altijd worden afgevoerd.

Kosten

Voor een pakje zaadmengsel van 50 gr, goed voor 25m², moet je ongeveer 5 EUR rekenen. Zaadmengsels zijn te koop bij Natuurpunt Limburg.

Meer info

[Natuurpunt Limburg](#)

Van Halder, I., Vlinders in de tuin. Tuinideeën en praktische tips. KNNV Uitgeverij.